

A Fővárosi Ítéltábla a Szűcs Péter Ügyvédi Iroda (fél címe 4, eljáró ügyvéd: dr. Szűcs Péter) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű és II.rendű felperes neve (u.o.) II. rendű felpereseknek - az Adamkó Ügyvédi Iroda (fél címe 1, eljáró ügyvéd: dr. Adamkó István) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe a László Ügyvédi Iroda (fél címe 3, eljáró ügyvéd: dr. László György) által képviselt Alperesi beavatkozó (fél címe 2) az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Balassagyarmati Törvényszék 2013. szeptember 24. napján kelt 9.P.20.381/2011/47. számú ítélete ellen az I-II. rendű felperesek részéről 49. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az alperest kötelezi, hogy az I-II. rendű felperesek javára megítélt nem vagyoni kártérítés után fizesse meg annak 2009. június 3-tól a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felek a fellebbezési eljárási költségeiket maguk viselik.

A le nem rótt 160.000 (Egyszázhatvanezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I. rendű felperes csomót észlelt a bal mellében, emiatt 1994. évtől rendszeresen járt mammográfiás szűrővizsgálatra az alperesi gyógyintézetbe. Az I. rendű felperesnél jelentkező radiológiai elváltozásokra és az R4-es patológiás leletre tekintettel szükséges és indokolt lett volna az alperes részéről szövettani vizsgálat elvégzése, ugyanis a 2000-es állapothoz képest a 2003. és 2005. évi lelet is szaporodást mutatott. Az I. rendű felperes 2009. június 2. napján került felvételre a

...ra a bal emlő tumorának eltávolítása céljából. A 2009. június 3. napján végrehajtott beavatkozás során az I. rendű felperes bal emlőjét eltávolították és hónalji nyirokcsomó blockdissectiot végeztek, majd az I. rendű felperest zavartalan posztoperációs időszakot követően otthonába bocsátották és onkológiai gondozásba irányították. Az I. rendű felperes kezelése a ...án kemoterápiával, majd sugárterápiával folytatódott.

Az I-II. rendű felperesek keresetükben vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítésére kérték kötelezni az alperest. Az I. rendű felperes nem vagyoni kárigényét 7.000.000 forintban és járulékaiban, házastársa, a II. rendű felperes 3.000.000 forintban és járulékaiban jelölte meg. Hivatkozásuk szerint az I. rendű felperes a sebészeti beavatkozás eredményeként női mivoltában csorbát szenvedett, amely fizikális állapotán és megjelenésén túlmenően lelkiileg és pszichésen is megviseli. Kiemelték, hogy a kemoterápiás és sugárkezelés ugyancsak megviselte, az I. rendű felperes testi és lelki folyamatai a II. rendű felperesre is jelentős hatással bírtak.

Az alperes érdemi ellenkérelme elsődlegesen a kereset elutasítására irányult, másodlagosan az I. rendű felperes nem vagyoni kárigényét 3.000.000 forintban, a II. rendű felperes nem vagyoni kárigényét 1.000.000 forintban tartotta megállapíthatónak.

Az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletével kötelezte az alperest, hogy nem vagyoni kártérítés címén fizessen meg az I. rendű felperesnek 5.000.000 forintot, a II. rendű felperesnek 1.000.000 forintot. Az alperest különböző jogcímenek vagyoni kártérítés megfizetésére is kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek 300.000 forint perköltséget. Rendelkezése szerint a le nem rótt illetéket és az állam által előlegezett költséget az állam viseli. A perben beszerzett szakvélemény aggálytalanként elfogadott megállapításai alapján úgy foglalt állást, hogy az alperes által észlelt elváltozás korábbi felismerése a beteg gyógyulási esélyeit növelte volna, a kezelés kevésbé drasztikus formáját tette volna lehetővé azzal, hogy a szövettani vizsgálatnak az életre, egészségre gyakorolt negatív hatása, kockázata minimális. Az I. rendű felperes nem vagyoni kárigénye kapcsán értékelte, hogy lelki, pszichés állapotára hátrányos hatással volt az, hogy az alperes által nem megfelelően kivizsgált, kezelt emlőelváltozás után bal mellében rosszindulatú daganatot diagnosztizáltak, amelyet el kellett távolítani. Az I. rendű felperes ennek következtében párjától visszahúzódott, elutasítóvá vált, kapcsolatukban súlyos problémák jelentkeztek. Mérlegelte, hogy az I. rendű felperesnél kialakult súlyos testképzavar következtében az I-II. rendű felperesek szociális kapcsolatai beszűkültek. Az elsőfokú bíróság ezért az ítélet meghozatalakor ár- és értékviszonyokat figyelembe véve az I. rendű felperes javára 5.000.000 forint, míg az II. rendű felperes részére 1.000.000 forintot tartott alkalmasnak a nem vagyoni hátrányaik hozzávetőleges kompenzálására. Késedelmi kamat megfizetéséről a nem vagyoni kártérítési igény után nem rendelkezett, az erre vonatkozó kereseti kérelmet elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I-II. rendű felperesek terjesztettek elő fellebbezést, elsődlegesen annak megváltoztatásával az I. rendű felperesnek járó nem vagyoni kártérítés összegét 6.000.000 forintra, a II. rendű felperes javára megállapított nem vagyoni kártérítés összegét 2.000.000 forintra kérték felemelni azzal, hogy ezen összegek után 2009. június 3. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére is kérték kötelezni az alperest. Másodlagosan kérték, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtassa meg, hogy az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kártérítési tőkeösszegek után az alperest 2013. május 16. napjától kötelezze késedelmi kamat megfizetésére is. Kérték továbbá, hogy a Fővárosi Ítéltábla kötelezze az alperest: fizessen meg az I-II. rendű felperesek részére 714.858 forint plusz áfa összegű elsőfokú perköltséget. Álláspontjuk szerint anyagi jogszabályokat sért, hogy az elsőfokú bíróság az I-II. rendű felperesek javára megállapított nem vagyoni kártérítési igény összecszerúságát az ítélethozatalkori ár- és értékviszonyok alapján határozta meg, és az alperes kamatfizetési kötelezettségének megállapítását mellőzte. Megjegyezték, hogy a bírói gyakorlat szerint az ítéletkori ár- és értékviszonyok alkalmazásának akkor van helye, ha a károkozás óta hosszú idő telt el. Az adott esetben azonban ilyen hosszú időmúlásról nem lehet szó, ugyanis egy alig négy éves időtartam ilyennek nem minősíthető. Kiemelték: amennyiben a Fővárosi Ítéltábla az előzőekben kifejtetteket nem osztaná, abban az esetben is jogszabálysértő az elsőfokú bíróság ítélete, ugyanis az alperes kamatfizetési kötelezettségének megállapítását teljes egészében mellőzte. Ha az elsőfokú ítéletben megjelölt nem vagyoni kártérítés az ítélethozatalkori ár- és értékviszonyokat tükrözi, az alperest abban az esetben is marasztalni kellett volna az elsőfokú ítélet meghozatalától a Ptk. 301. §-a szerinti késedelmi kamat megfizetésére. Nem értettek egyet az elsőfokú ítélet összecszerű megállapításával sem, ugyanis az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés nem alkalmas arra, hogy az I-II. rendű felpereseket ért sérelem hozzávetőleges kiegyensúlyozásra kerüljön. Az I. rendű felperes vonatkozásában kiemelték, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta értékelni: az alperesi jogellenes és felróható károkozás nem csupán pszichés, hanem maradandó fizikai egészségkárosodással is járt az I. rendű felperes vonatkozásában. A radikális emlőműtét következményeként az I. rendű felperesnél a bal felső végtagot érintő maradandó egészségkárosodás is kialakult, amely fizikai aktivitását a mai napig kihatóan hátrányosan befolyásolja. A II. rendű felperes vonatkozásában kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal az I. rendű felperes testi és pszichés állapota nyomán a II. rendű felperesnél kialakult lelki, pszichés zavarokat, mint ahogy azt sem, hogy az I. rendű felperes vonatkozásában kialakult testi állapot jelentős kihatással volt a II. rendű felperes mindennapi életvitelére, elsősorban a kemoterápiás kezelések időszaka alatt, de azt követően is több olyan feladat ellátására kényszerült, amely korábban az I. rendű felperes feladatát képezte. Állításuk szerint az elsőfokú bíróság mindkét felperes vonatkozásában elmulasztotta értékelni, hogy nem rendelkeztek kiterjedt szociális és baráti kapcsolatokkal, ennek megfelelően esetükben az egymástól való lelki és fizikai elhidegülés jóval súlyosabb és hátrányosabb körülményként jelentkezik, mint egy széles társadalmi kapcsolatrendszerrel bíró személy vonatkozásában. A perköltség vonatkozásában sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta

alkalmazni a Pp. 81. § (2) bekezdését és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletben meghatározott 5%-os mértékű munkadíjat az ügy tárgyára és bonyolultságára tekintettel indokolt lett volna a duplájára emelni.

Az I-II. rendű felperesek fellebbezése részben megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem korlátai között bírálta felül [Pp. 253. § (3) bekezdés] és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, abból helytálló jogi következtetést vont le, ítéleti döntését a Fővárosi Ítéltábla kizárólag az I-II. rendű felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés után járó késedelmi kamatfizetési kötelezettség kapcsán változtatta meg a következők szerint.

A Fővárosi Ítéltábla az I-II. rendű felperesek által érvényesített nem vagyoni kárigény mértéke kapcsán a következőkben kifejtetteknek tulajdonított jelentőséget.

A káresemény bekövetkeztekor hatályban volt, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 339. § (1) bekezdése alapján, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A Ptk. 355. § (1) bekezdése szerint a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. A nem vagyoni kár megtérítésére ugyanazok a szabályok vonatkoznak, amelyeket a vagyoni károk esetén is alkalmazni kell, vagyis a kárt - a Ptk. 339. § (1) bekezdése és a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint - a károsultnak megfélelően bizonyítania kell.

Kétségtelen, hogy a személyiséget ért kár valójában megfizethetetlen, a nem vagyoni kártérítés elvi alapjait rögzítő 34/1992. (VI. 1.) AB határozatban foglaltaknak megfelelően a polgári jogi védelem módja - a kártérítés - a sérelemhez képest valójában inadekvát, a kártérítési összeg meghatározásánál a bíróságok józanságának, mértéktartásának és elhivatottságának van szerepe.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése szerinti nem vagyoni kártérítés intézménye arra szolgál, hogy a károsultaknál a személyiségi jogi - amely nem pusztán egészségromlás lehet - sérelem következtében bekövetkezett hátrányt, életminőségükben beállt negatív irányú változást másnemű előny, pénz nyújtásával kísérelje meg kompenzálni. A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása sosem egzakt módon, hanem mindig bírói mérlegeléssel, az eset összes körülményeinek figyelembevételével történhet, ezen belül figyelemmel kell lenni a károsultat ért nem vagyoni sérelem jellegére, súlyosságára, arra, hogy a károkozó magatartás folytán hogyan változtak a károsult életkörülményei. Összehasonlító adatként kell vizsgálni a kárkori ár- és értékviszonyokat, valamint a bírói gyakorlat által hasonló esetekben alkalmazott kártérítési összegek nagyságrendjét is.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat, az I-II. rendű felperesek személyes nyilatkozatát, a meghallgatott tanúk vallomását, a perben beszerzett pszichológiai szakvélemény megállapításait okszerűen mérlegelve, helyesen állapította meg az I-II. rendű felperesek személyiségében, életminőségében az alperes károkozó magatartásával okozati összefüggésben ért hátrányos változásokat. A Fővárosi Ítéltábla ezt követően azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítés arányban áll-e a jogsérelemmel, figyelembe véve a más, hasonló kártérítés iránti perekben folytatott bírói gyakorlatot is. Kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában nem utalt arra, hogy az alperesi károkozó magatartás következtében az I. rendű felperesnél a bal felső végtagot érintő maradandó egészségkárosodás is kialakult, azonban az elsőfokú bíróság által az I. rendű felperes nem vagyoni kárának orvoslásához szükséges kártérítési összeget ennek figyelembevételével is helyesen határozta meg. Az I-II. rendű felperesek fellebbezési érvelésével szemben a II. rendű felperes esetében az elsőfokú bíróság figyelemmel volt az I. rendű felperes testi és pszichés állapota nyomán a nála kialakult lelki, pszichés zavarokra, és megfelelően értékelte az I. rendű felperes egészségi állapota nyomán a II. rendű felperes mindennapi életvitelében bekövetkezett hátrányos változásokat is, az I-II. rendű felperesek fellebbezése az ő esetében sem jelölt meg olyan körülményt, amely a mérlegelés szempontjait módosította volna, és ennek következményeként a kártérítés összegének felemelésére adott volna alapot.

Az I-II. rendű felperesek ugyanakkor megalapozottan hivatkoztak fellebbezésükben arra, hogy az elsőfokú bíróság által a mérlegelés körébe vont rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapított, az I-II. rendű felpereseket ért nem vagyoni kár összegének nagyságrendje a kár bekövetkezésének idején - 2009. - felelt meg az általuk elszenvedett sérelem kompenzálására.

A Ptk. 360. § (1) bekezdése értelmében a kamat a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. A károsodás bekövetkezte és a kártérítési igény elbírálása közötti időben az értékviszonyokban olyan jelentős változás következik be, hogy a törvényes mértékű kamatok nem fedezik a kár elszenvedése és a megtérítése közötti időben az értékviszonyokban a károsult hátrányára bekövetkezett változások okozta veszteségeket, indokolt lehet a kártérítés mértékének a kártérítési követelés elbírálásakor értékviszonyok alapulvételével való, a kár bekövetkeztekor mértéknél nagyobb összegben történő meghatározása. Ilyen esetben a kár bekövetkezésekor időponttól a kártérítés terjedelmének az adott módon való meghatározása miatt kamat nem jár; a kártérítésben marasztalt fél az ítéletben megállapított teljesítési határidő leteltétől kezdve lesz csak köteles kamatot fizetni. A perbeli esetben az értékviszonyokban nem következett be olyan lényeges változás, nem merült fel olyan adat, amely indokolná, hogy a bíróság az I-II. rendű felpereseket ért nem vagyoni hátrány reparálását szolgáló kártérítés összegét a követelés elbírálásakor értékviszonyok alapulvételével határozza meg, tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor az I-II. rendű felpereseknek járó nem vagyoni kártérítés után az I. rendű felperesen végrehajtott műtét napjától nem ítelt meg késedelmi kamatot. A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság által megállapított tőke összegek után - a Pp.

360. § (1) bekezdése alapján - a káresemény bekövetkezése napjától az alperest a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére kötelezte.

Nem vitás, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül, a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott az elsőfokú perköltség összegének viseléséről, azonban Pp. 81. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával sem volt mód az I-II. rendű felperesek jogi képviselőjének munkadíjából álló, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseiben foglaltak szerint - a 4/A. § értelmében áfa figyelembevételével - a végzett munkával arányosan megállapított elsőfokú perköltség összegének felemelésére, tekintetbe véve azt is, hogy a II. rendű felperes által követelt kártérítés összege eltúlzottnak volt tekinthető, így a Pp. 81. § (2) bekezdésének alkalmazására az esetében nem volt lehetőség.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) és (3) bekezdése értelmében a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta, míg az ezt meghaladó rendelkezések tekintetében helybenhagyta.

Az I-II. rendű felperesek fellebbezése részben vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint akként rendelkezett, hogy mindegyik fél maga viseli fellebbezési eljárási költségét.

Az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti fellebbezési eljárási illetéket az I-II. rendű felperesek személyes költségmentessége, és az alperes illetékmentessége [Itv. 5. § (1) bekezdés c) pont] folytán a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2014. június 18.

Dr. Sággy Mária s. k.
a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s. k.
előadó bíró

Dr. Csordás Csilla s. k.
bíró